ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Štěpána Výborného a soudců Karly Cháberové a Martina Bobáka ve věci

žalobci: a) O. H. R. R.

b) nezl. I. M. K. M.

oba zastoupeni advokátem Mgr. Markem Chadimou, Ph.D.
sídlem Nuselská 499/132, Praha 4

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad štolou 936/3, Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu

takto:

I. Určuje se, že nevydání průkazu žadatele o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti oběma žalobcům k jejich žádosti ze dne 9. 1. 2023 bylo nezákonné.

II. Žalovaný je povinen vydat žalobci a) průkaz žadatele o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti, a to do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

III. Žalovaný je povinen vydat žalobci b) průkaz žadatele o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti, a to do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

IV. Žalovaný je povinen nahradit žalobcům náhradu nákladů řízení ve výši 12 729,20 Kč k rukám právního zástupce žalobců Mgr. Marka Chadimy, Ph.D., advokáta, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a průběh řízení před správním orgánem

1. Žalobci požádali dne 9. 1. 2023 o přiznání postavení osob bez státní příslušnosti ve smyslu § 170d zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o pobytu cizinců**“). Současně požádali, aby jim žalovaný analogicky dle § 57 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o azylu**“), nejpozději do 3 dnů od podání žádosti vystavil průkazy žadatele o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti.

2. Svou žádost odůvodnila žalobkyně (a) tím, že se narodila v Pásmu Gazy, nemá tedy státní občanství a ani v průběhu života žádné nenabyla. V roce 2010 se provdala za osobu bez státní příslušnosti narozenou rovněž v Pásmu Gazy, s manželem následně odcestovala do Království Saudské Arábie, kde se jí narodil syn – žalobce (b), ani ten žádné státní občanství nenabyl (nenabytí občanství narozením na území Saúdské Arábie dokládají odkazem na článek z anglické Wikipedie „*Saudi Arabian nationality law*“). Žalobci k žádosti přiložili dále Report no. R11/R1010/A vydaný United Nations Relief and Works Agency ze dne 15. 9. 2022, palestinské „průkazy totožnosti“ a své rodné listy. Dále uvedli adresu, na které se zdržují a budou zdržovat (byt jejich příbuzného, který je českým občanem).

3. Žalobci žádost o vydání průkazů urgovali dne 20. 1. 2023. Současně upozornili, že jejich nevydání vnímají jako nezákonný zásah.

4. Žalovaný na žádost žalobců odpověděl dvěma písemnostmi dne 29. 3. 2023 (tedy až po podání žaloby). V první – výzvě k součinnosti – k požadavku na přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti dle § 170d zákona o pobytu cizinců zažádal o zaslání dalších dokumentů (doklad potvrzující narození dítěte na území Saúdské Arábie, kopie dokladu totožnosti otce žalobce b), kopie pobytových oprávnění dotyčných v Saúdské Arábii, informace o aktuálním místu pobytu otce, včetně pobytového oprávnění, a kopie dokladů a víz či pobytových oprávnění, na jejichž základě dotyční přicestovali na území České republiky).

5. Ve druhé písemnosti žalobcům sdělil, že s účinností od 2. 8. 2021 došlo k zásadní novele zákona o azylu, agenda o žádostech o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti se nově řídí zákonem o pobytu cizinců, který vydávání průkazu žadatele o přiznání statusu osoby bez státní příslušnosti neupravuje. Proto takové průkazy žalovaný vydat nemůže. Žalovaný nicméně žalobcům zaslal potvrzení o probíhajícím řízení ve věci žádosti o přiznání statusu osoby bez státní příslušnosti.

II. Obsah žaloby

6. Žalobci považují nevydání průkazů žadatele o přiznání statusu osoby bez státní příslušnosti za nezákonný zásah do svých veřejných subjektivních práv. Bez průkazů se žalobci zejména nemohou prokazovat v úředním a dalším styku, bez větších obtíží vyhledávat lékařskou péči či získat bydlení. K tomu odkazují na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2019, č. j. 4 Afs 365/2018-74.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

7. Analogické použití § 57 odst. 2 zákona o azylu je dle žalobců nadále možné i po novelizaci zákonem č. 274/2021 Sb. (dále jen „**novela 2021**“), což stvrdila i novější judikatura, a to rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 26. 1. 2022, č. j. 10 A 98/2021-45 (dále jen „**rozsudek sp. zn. 10 A 98/2021**“).
8. Žalobci po soudu požadují, aby určil nezákonnost specifikovaného zásahu. Pro případ, že zásah bude ke dni rozsudku stále trvat, má soud žalovanému zakázat, aby pokračoval v porušování práv žalobců.

III. Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný setrval na svém názoru, že požadované průkazy nelze po novele 2021 vydat z důvodu chybějící zákonné úpravy. Ani Úmluva o právním postavení osob bez státní příslušnosti neobsahuje relevantní procesní ustanovení a nereaguje na fázi „žadatelství“ o status apatridy. Nelze zpochybňovat záměr zákonodárce podřadit danou agendu režimu zákona o pobytu cizinců, není zde prostor pro využití *analogie iuris*.
10. Odkazy na judikaturu vztahující se ke starší právní úpravě jsou dle žalovaného nepřípadné. Rozsudek sp. zn. 10 A 98/2021 vychází z odlišných souvislostí a je závazný toliko individuálně. Jeho relevanci navíc relativizuje fakt, že proti němu žalovaný podal kasační stížnost, o které Nejvyšší správní soud dosud nerozhodl.
11. Dále dle žalovaného nebyly splněny podmínky k uplatnění žalobci zvoleného žalobního typu, jak je definoval Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 22. 2. 2018, č. j. 8 A 16/2017-59.

IV. Posouzení žaloby městským soudem

12. Soud o věci rozhodl bez nařízení ústního jednání postupem podle § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „soudní řád správní“), neboť účastníci s takovým postupem souhlasili.
13. Podle § 82 soudního řádu správního „*každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.*“
14. Jádrem sporu mezi účastníky řízení je otázka, zda lze i po novele 2021 vydávat žadatelům o přiznání statusu osoby bez státní příslušnosti průkazy žadatelů o status osoby bez státní příslušnosti analogicky dle § 57 odst. 2 zákona o azylu.
15. Soud předesílá, že se danou právní otázkou již zabýval v rozsudku sp. zn. 10 A 98/2021. Dospěl k závěru, že ani novela 2021 nebrání tomu, aby se požadované průkazy nadále vydávaly analogicky dle § 57 odst. 2 zákona o azylu. Čtrnáctý senát se se závěry desátého senátu vyslovenými v citovaném rozsudku ztotožňuje, považuje je za plně použitelné na nyní posuzovaný případ a tímto na daný rozsudek v podrobnostech odkazuje. V dalším textu soud shrne klíčové body daného rozsudku, které jsou použitelné pro posouzení nyní řešené žaloby.
16. Zákon o azylu ve znění před novelou 2021 (tj. ve znění účinném do 1. 8. 2021) v § 8 písm. d) stanovil, že: „*Ministerstvo rozhoduje o žádostech podaných podle Úmluvy o právním postavení*

osob bez státní příslušnosti.“ Dále § 9 zákona o azylu stanovil, že na řízení uvedená v § 8 písm. a), c) a d) se použije správní řád, s výjimkou dále vyjmenovaných ustanovení.

17. Ustanovení § 8 písm. d) zákona o azylu bylo do zákona vloženo zákonem č. 314/2015 Sb., v jehož důvodové správě se uvádí: „*pro takto vzácné žádosti není vhodné vytvářet speciální řízení; pro tato řízení se použijí mechanismy řízení ve věci mezinárodní ochrany, a to včetně vyloučení některých ustanovení správního řádu, jak předpokládá § 9, základem je nicméně použití správního řádu jakožto obecného předpisu.*“

18. Podle § 57 zákona o azylu (ve znění účinném od 18. 12. 2015 dosud): „*(1) Ministerstvo vydá žadateli o udělení mezinárodní ochrany průkaz žadatele o udělení mezinárodní ochrany nejpozději do 3 dnů od poskytnutí údajů k žádosti o udělení mezinárodní ochrany.*

(2) Ministerstvo vydá žadateli o udělení mezinárodní ochrany průkaz žadatele o udělení mezinárodní ochrany nejpozději do 3 dnů od příchodu žadatele o udělení mezinárodní ochrany do azylového zařízení, jestliže údaje k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany byly poskytnuty v zařízení pro zajištění cizinců nebo v době výkonu zabezpečovací detence, ochranného léčení, vazby nebo trestu odnětí svobody.

(3) Průkaz žadatele o udělení mezinárodní ochrany je veřejnou listinou, kterou se prokazuje totožnost jeho držitele a oprávněnost jeho setrvání na území.

(4) Do průkazu žadatele o udělení mezinárodní ochrany ministerstvo zapíše údaje o totožnosti žadatele o udělení mezinárodní ochrany, o jeho státním občanství, místě ubytování a o době jeho platnosti.

(5) Dobu platnosti průkazu žadatele o udělení mezinárodní ochrany stanoví ministerstvo. Dobu platnosti průkazu žadatele o udělení mezinárodní ochrany lze opakovaně prodlužovat. K prodloužení doby platnosti, provedení změn nebo doplnění údajů zapisovaných do průkazu žadatele o udělení mezinárodní ochrany je nutná osobní účast žadatele o udělení mezinárodní ochrany; osobní účast žadatele o udělení mezinárodní ochrany se nevyžaduje v případě hodném zvláštního zřetele. Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen při prodloužení doby platnosti průkazu žadatele o udělení mezinárodní ochrany po vydání rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany ministerstvu doložit, že podal žalobu proti tomuto rozhodnutí s návrhem na přiznání odkladného účinku, nemá-li jej podání žaloby podle tohoto zákona.

(6) Ministerstvo stanoví vyhláškou vzor průkazu žadatele o udělení mezinárodní ochrany.“

19. Soud konstatuje, že správní soudy dovodily použití procesních i hmotněprávních ustanovení zákona o azylu na řízení o žádosti o přiznání postavení apatridy na základě analogie, kterou se obecně rozumí řešení právem neupravených vztahů podle právní úpravy vztahů podobných. V případě žádosti o přiznání postavení apatridy bylo použití vybraných ustanovení zákona o azylu dovozeno na základě *analogie iuris* spočívající v aplikaci ustanovení, která se co do svojí povahy nejvíce blíží řešenému případu.

20. Čtrnáctý senát se shoduje s názorem desátého senátu, že důvodem pro analogickou aplikaci ustanovení zákona o azylu dle úpravy platné před novelou 2021 nebylo pouze zakotvení působnosti ministerstva v § 8 písm. d) zákona o azylu ve znění do 1. 8. 2021. Šlo spíše o podpůrný argument, jenž spolu s důvodovou zprávou k zákonu č. 314/2015 Sb. dokresloval zákonodárcův záměr. Hlavním důvodem použití analogie byla podobnost postavení žadatelů o přiznání statusu apatridy s žadateli o mezinárodní ochranu a nutnost poskytnout jim stejný standard zacházení vyplývající nejen z mezinárodních závazků České republiky.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

21. Nutnost zachování stejného standardu zacházení se žadateli o status apatridy ve srovnání se žadateli o mezinárodní ochranu dovozuje Nejvyšší správní soud, který odkazuje zejména na podobnost Úmluvy o právním postavení osob bez státní příslušnosti z roku 1954 s Úmluvou o právním postavení uprchlíků z roku 1951. Obě smlouvy jsou formulovány takřka totožně, pro jejich obsahovou podobnost je Nejvyšší správní soud označuje za „sesterské". V rozsudku ze dne 10. 3. 2021, č. j. 10 Azs 347/2020-25, Nejvyšší správní soud uvedl, že: „*Cílem Úmluvy bylo upravit (srovnatelné) ochranné mechanismy pro osoby bez státní příslušnosti, které nejsou současně uprchlíky. Většina jejích ustanovení je proto z Úmluvy o právním postavení uprchlíků převzata a Úmluva o postavení osob bez státní příslušnosti tak v podstatě srovnatelný rozsah práv přiznává i osobám bez státní příslušnosti (srov. již dříve rozsudky NSS ze dne 10. 1. 2007, čj. 6 Azs 80/2006-64, ve věci mezinárodní ochrany, a ze dne 22. 11. 2012, čj. 6 Ads 67/2012-37, body 27-29, v důchodové věci).*" Nejvyšší správní soud dále přihlížel k doporučení Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, aby se žadatelům, kteří čekají na určení statusu osoby bez státní příslušnosti, dostalo stejných standardů zacházení jako žadatelům o mezinárodní ochranu. Upozornil, že ani Úmluva o právním postavení uprchlíků neupravuje otázku vydávání průkazů, přesto Česká republika (i pod vlivem práva Evropské unie) takto detailně upravuje postavení žadatelů o mezinárodní ochranu, čímž žadatelům vytváří důstojné podmínky k životu a umožňuje jim účinně využít ochrany, kterou se Česká republika zavázala poskytovat, což vede k faktickému naplňování cíle citované Úmluvy. Dále poukázal na skutečnost, že apatridé nemusejí mít (přinejmenším platné) doklady totožnosti a může tak být právě na státu, ve kterém se nacházejí, jak jim umožní spolehlivě prokázat svou identitu. Proto je dle soudu na místě, aby obdobný standard ochrany náležel též osobám bez státní příslušnosti.

22. Povinnost státu vydat žadateli o přiznání statusu apatridy průkaz žadatele o tento status navíc nedovodil Nejvyšší správní soud toliko z § 8 písm. d) zákona o azylu (ve znění do 1. 8. 2021), nýbrž z článku 25 Úmluvy o právním postavení osob bez státní příslušnosti, který těmto žadatelům zakotvuje právo na pomoc ze strany správních orgánů, ve spojení s § 57 zákona o azylu. Konkrétně v žalobci odkazovaném rozsudku ze dne 12. 3. 2019, č. j. 4 Azs 365/2018-74, Nejvyšší správní soud uvedl: „*Navzdory tomu, že Úmluva výslovně nezakotvuje povinnost smluvního státu vydat průkaz žadatele v řízení o přiznání statusu osoby bez státní příslušnosti, lze nepochybně dovozovat povinnost státu identifikovat žadatele takovým způsobem, aby jim mohla být zajištěna nezbytná ochrana podle Úmluvy. Lze přisvědčit stěžovateli, že bez dokladu totožnosti není schopen prokázat svou identitu, nemůže tudíž komunikovat se státními orgány a velmi obtížně může získat např. zdravotní pojištění či bydlení. Za situace, kdy Nejvyšší správní soud dovodil, že v případě žádostí o přiznání statusu osoby bez státní příslušnosti je namístě postupovat podle zákona o azylu, lze konstatovat, že se na stěžovatele vztahují přiměřeně i další ustanovení zákona o azylu. Proto po dobu vedení řízení stěžovatel na území České republiky pobýval oprávněně, a to na základě § 3d odst. 1 zákona o azylu. V takové situaci je podle Nejvyššího správního soudu i v zájmu žalovaného řádně identifikovat osoby, které jsou účastníky daného řízení.*"

23. Žalobci tvrdí, že se bez průkazů nemohou prokazovat v úředním a dalším styku, stejně tak nemohou bez větších obtíží vyhledat lékařskou péči či získat bydlení. A zdejší soud jim dává za pravdu. Pokud jde o „scan občanského průkazu" vydaného palestinskou samosprávou, který se nachází ve správním spisu, má soud za to, že žalobci jím v zásadě nemohou prokazovat svou totožnost. Text průkazu je psán arabským písmem, které je pro Čechy zpravidla nečitelné. Nadto byl doložen toliko průkaz žalobkyně a), u žalobce b) nebyl

doložen žádný průkaz, soud tedy vychází z předpokladu, že žádným dokladem prokazujícím totožnost nedisponuje. Ani potvrzení o probíhajícím správním řízení vydaná žalovaným dne 29. 3. 2023 zjevně nemohou sloužit k prokazování totožnosti žalobců. Žalovaný tvrzení žalobců, že se žalobci nemají jak prokazovat v úředním styku, navíc nijak nepopřel.

24. Soud tedy stejně jako desátý senát zdejšího soudu v rozsudku sp. zn. 10 A 98/2021 a Nejvyšší správní soud v rozsudku sp. zn. 4 Azs 365/2018 dospěl k závěru, že nevydání průkazu žalobcům způsobuje žalobcům závažné komplikace v každodenním životě a v tomto postupu lze shledat zásah do jejich veřejných subjektivních práv. Proti takovému zásahu je přípustná obrana ve formě žaloby proti nezákonnému zásahu správního orgánu, což bylo opakovaně stvrzeno judikaturou správních soudů (srov. zejména oba citované rozsudky). Námitka žalovaného, že nebyly splněny podmínky pro daný žalobní typ, je lichá.

25. Žalovaný své přesvědčení, že žalobcům nelze vydat průkazy žadatelů o přiznání statusu apatridy, zakládá na skutečnosti, že výše citovaná část textu § 8 písm. d) byla novelou 2021 s účinností od 2. 8. 2021 ze zákona o azylu vyškrtnuta, přičemž od té doby je řízení o přiznání statusu osoby bez státní příslušnosti upraveno výhradně v § 170d zákona o pobytu cizinců nazvaném „*Řízení o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti*“, který stanoví, že se na řízení nepoužijí vyjmenovaná ustanovení správního řádu (jde o výčet obdobný k § 9 zákona o azylu), dále vylučuje použití několika ustanovení zákona o pobytu cizinců, upravuje zastavení řízení v případě nedostatku cizincovy součinnosti, zakládá právo na tlumočníka, upravuje lhůtu pro vydání rozhodnutí, stanoví pravidlo pro nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva a vylučuje právo na odvolání. Žalovaný z dané úpravy dovozuje záměr zákonodárce vyloučit analogické použití § 57 zákona o azylu pro řízení ve věcech Úmluvy o právním postavení osob bez státní příslušnosti. Takový názor však dle mínění soudu postrádá zákonný podklad.

26. Předně soud upozorňuje, že pokud v současné době chybí platná a účinná právní úprava, která by explicitně upravovala vydávání průkazů žadatelům o přiznání statusu apatridy, pak se v tomto ohledu současný právní stav nikterak neliší od stavu před novelou 2021. Zákon o pobytu cizinců neupravuje postavení žadatelů o přiznání statusu apatridy ani vydávání průkazů žadatelům; neupravuje ani postavení žádných jiných osob, které by byly v obdobném postavení jako apatridé, takovou úpravu nadále obsahuje pouze zákon o azylu. Přitom je mezi účastníky nesporné, že za právního stavu před novelou 2021 bylo povinností žalovaného průkazy žadatelům vydávat. Právě skutečnost, že určitá právní úprava chybí, je nutným předpokladem k použití analogie. Nikoliv naopak. V této souvislosti nelze opět nepřipomenout shora cit. závěr rozsudku sp. zn. 4 Azs 365/2018, že vydávání průkazů žadatelům o přiznání statusu apatridy plyne již z požadavků Úmluvy, k jejímž dodržování se ČR upsala. Pokud jde o změnu ustanovení § 8 písm. d) zákona o azylu, soud upozorňuje, že ve vztahu k posuzované věci jde o skutečnost bez významu, neboť ministerstvo vnitra nadále rozhoduje o žádostech podaných podle Úmluvy o právním postavení osob bez státní příslušnosti. Soudu přitom neušlo, že o žádosti žalobců v posuzované věci aktuálně rozhoduje ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky, oddělení mezinárodní ochrany.

27. Ani z důvodové zprávy k novele 2021, která je jinak poměrně obsáhlá a detailní, nelze dovodit záměr zákonodárce, aby od 2. 8. 2021 nebyly vydávány průkazy pro žadatele o přiznání statusu apatridy. Důvodová zpráva k dané otázce mlčí. Z novely je toliko patrný záměr zákonodárce nově upravit proces vyřizování žádosti o přiznání statusu apatridy dle zákona o pobytu cizinců, nikoli sprovodit ze světa veškeré průkazy žadatelů o přiznání

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

statusu apatridy. Pokud by zákonodárce zamýšlel odstranit tyto průkazy, jistě by do novely vložil regulaci, dle které by jejich držitelé museli průkazy vrátit nebo které by již vydané průkazy zneplatnily. Jistě není na místě, aby žadatelé před účinností sporné novely nadále průkazy měli – a požívali s tím spojených výhod, a žadatelé, kteří požádali po její účinnosti, na průkazy již nemohli dosáhnout. Tím by se systémově a bez jednoznačného důvodu zhoršil u nových žadatelů mj. přístup k orgánům veřejné správy, zdravotní péči či bydlení, na co trefně poukazoval Nejvyšší správní soud v rozsudku sp. zn. 4 Azs 365/2018. Dle mínění soudu z novely nelze dovodit záměr snížit standard ochrany žadatelů o daný status vyloučením použití hmotněprávních ustanovení zákona o azylu.

28. Z uvedené argumentace vyplývá, že námitka žalovaného stran nepoužitelnosti starší (tj. z doby před účinností novely 2021) judikatury k řešené problematice není důvodná. Závěry výše citovaných rozsudků, zejména pak rozsudku Městského soudu v Praze sp. zn. 10 A 98/2021, jsou i po novele 2021 nadále použitelné a žalovaný by podle nich měl řádně postupovat.

29. K námitce žalovaného, že citovaný rozsudek sp. zn. 10 A 98/2021 není pro individuální odlišnosti obou případů použitelný pro nyní posuzovanou věc, soud podotýká, že žalovaný vůbec nevysvětlil, v čem tkví ona tvrzená odlišnost obou případů. Řešená právní otázka ohledně možnosti analogického použití § 57 odst. 2 zákona o azylu je v obou případech shodná. Soud proto nevidí žádný důvod posoudit případ žalobců odlišně.

30. Pokud žalovaný nerespektování právního názoru zdejšího soudu z rozsudku sp. zn. 10 A 98/2021 odůvodňuje podáním kasační stížnosti, soud upozorňuje, že citovaný rozsudek zůstává nadále pravomocným. Samotným podáním kasační stížnosti není závaznost rozsudku nijak dotčena. Výsledek řízení o kasační stížnosti nelze předvídat. Navíc soud opakuje, že se se s argumentací desátého senátu plně ztotožnil.

31. Závěrem soud toliko na okraj poznamenává, že ke dni vydání rozsudku je v legislativním procesu novela zákona o azylu a zákona o pobytu cizinců. Podle sněmovního tisku č. 387/0 má být do zákona o pobytu cizinců, mimo jiné, zařazen nový § 49a nazvaný „*Přiznání postavení osoby bez státní* příslušnosti“, který v odst. 3 výslovně upravuje povinnost ministerstva vydávat průkazy žadatelům o status apatridy´. Dle navrhované úpravy by platilo, že „*po podání žádosti ministerstvo cizince poučí o jeho právech a povinnostech a vydá mu průkaz žadatele o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti, který jej po dobu jeho platnosti opravňuje k setrvání na území pouze za účelem řízení o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti; to neplatí, byla-li podána druhá nebo jakákoli další žádost o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti. Ministerstvo o vydání průkazu informuje policii.*“. Ani z důvodové zprávy k danému sněmovnímu tisku nevyplývá, že by zákonodárce novelou 2021 zamýšlel přerušit dosavadní praxi vydávání průkazů vycházející z výše citované judikatury správních soudů. Tím spíše má soud za to, že dokud nová právní úprava nevstoupí v účinnost, je namístě nadále vydávat průkazy žadatelům o status apatridy analogicky dle § 57 zákona o azylu, protože takový postup se nikterak nepříčí záměru zákonodárce.

V. Závěr

32. Žalobci se svými námitkami tedy uspěli. Žalobci jako žadatelé o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti ve smyslu § 170d zákona o pobytu cizinců mají právo, aby jim žalovaný vydal průkaz žadatele o přiznání tohoto postavení (analogicky dle § 57 zákona o

azylu). Žalovaný tak ani přes urgence žalobců neučinil, soud proto žalobě v plném rozsahu vyhověl, neboť žalovaný svým postupem žalobce přímo zkrátil na jejich právech nezákonným zásahem, který není rozhodnutím ve smyslu § 82 soudního řádu správního.

33. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s § 60 soudního řádu správního. Žalovaný neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení, nadto mu žádné nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly. Žalobci byli v řízení úspěšní, proto jim náleží náhrada nákladů sestávající v prvé řadě z odměny advokáta za 4 úkony právní služby (2x převzetí a příprava zastoupení, 2x podání žaloby) dle § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů (**advokátní tarif**), snížené o 20 %, neboť jde o zastupování dvou osob, tj. ve výši 2 480 Kč za jeden úkon právní služby [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 12 odst. 4 advokátního tarifu]. Dále žalobcům náleží režijní paušál dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 600 Kč (2 x 300). Za společné úkony při zastupování více osob přísluší advokátu ke každému úkonu pouze jedna paušální náhrada výdajů (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2014, sp. zn. 25 Cdo 1610/2014). Vzhledem k osvědčení, že právní zástupce žalobců je plátcem DPH, náleží žalobcům dále částka odpovídající sazbě daně ve výši 21 %, vypočtená z odměny za zastupování a náhrad. Celkem tedy žalobcům náleží náhrada ve výši 12 729,20 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 soudního řádu správního a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha, 24. dubna 2023

JUDr. PhDr. Štěpán Výborný, Ph.D., v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje X.